

Sygn. akt II Ca 158/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 marca 2021 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Rafał Adamczyk

Protokolant: sekretarz sądowy Patrycja Bogdańska

po rozpoznaniu w dniu 23 marca 2021 r. w Kielcach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) sp. z o.o. sp. k. w K.

przeciwko (...) Bankowi (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Kielcach

z dnia 27 listopada 2020 r. sygn. I C 1183/20

1. oddala apelację;

2. zasądza od (...) Banku (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz (...) Sp. z o.o. s.k. w K. kwotę 1800 (jeden tysiąc osiemset) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt II Ca 158/21

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym w dniu 27 stycznia 2020 r. (...) sp. z o. o. sp. k. w K. domagała się zasądzenia od (...) Banku (...) SA w W. kwoty 10486,25 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 18 lipca 2017 r. do dnia zapłaty. W uzasadnieniu żądania strona powodowa podała, że dochodzi roszczeń nabytych w drodze cesji od K. S. i J. S., związanych z przedterminową spłatą kredytu konsumenckiego.

Pozwany (...) Bank (...) SA w W. wniósł o oddalenie powództwa.

Wyrokiem z dnia 27 listopada 2020 r. Sąd Rejonowy w Kielcach zasądził od (...) Banku (...) SA w W. na rzecz (...) sp. z o. o. sp. k. w K. kwotę 10486,25 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 18 lipca 2017 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 4367 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od uprawomocnienia się wyroku.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że w dniu 13 maja 2016 r. K. S. i J. S., jako konsumenci, zawarli z poprzednikiem prawnym pozwanego umowę o kredyt gotówkowy do dnia 10 maja 2024 r. Od udzielonego kredytu Bank pobrał prowizję w wysokości 12229,07 zł i opłatę przygotowawczą w kwocie 1200 zł. W dniu 3 lipca 2017 r. kredytobiorcy

dokonali całkowitej spłaty zobowiązania wynikającego z umowy kredytu, z uwzględnieniem prowizji. Umową z dnia 18 listopada 2019 r. K. S. i J. S. przelali odpłatnie na rzecz (...) sp. z o. o. sp. k. w K. wierzytelności wynikające z obniżki całkowitego kosztu kredytu konsumenckiego z uwagi na jego wcześniejszą spłatę. Pismem z dnia 27 listopada 2019 r. strona powodowa wezwała pozwanego Bank do zapłaty kwoty 10486,25 zł tytułem zwrotu części prowizji, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie – w terminie trzech dni od dnia otrzymania wezwania.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał powództwo za zasadne. Sąd wskazał, iż podstawę prawną roszczenia dochodzonego przez stronę powodową stanowi przepis art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 1083; dalej powoływana jako „u.k.k.”). Odwołując się do wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 11 września 2019 r. (C-383/18) oraz uchwały Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2019 r., III CZP 45/19, Sąd pierwszej instancji przyjął, że prawo konsumenta do obniżki całkowitego kosztu kredytu w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu obejmuje wszystkie koszty, które zostały nałożone na konsumenta, łącznie z odsetkami, prowizjami, podatkami oraz wszelkimi innymi opłatami, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt. Sąd Rejonowy zaznaczył, iż umowa została zawarta na 2920 dni, a kredyt spłacono po 416 dniach, więc okres kredytowania uległ skróceniu o 85,76 % i w związku z tym prowizja powinna zostać obniżona o kwotę 10486,25 zł (12229,07 zł x 85,76 %). O odsetkach ustawowych za opóźnienie Sąd pierwszej instancji orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 52 u.k.k. Jako podstawę orzeczenia o kosztach procesu Sąd Rejonowy podał przepis art. 98 § 1 k.p.c. i art. 98 § 1¹ k.p.c.

Pozwany wniósł apelację od powyższego wyroku. Zaskarżył orzeczenie Sądu Rejonowego w całości. Zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 49 ust. 1 u.k.k. poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na uznaniu, iż zapłacona prowizja i opłata przygotowawcza są uzależnione od czasu trwania umowy kredytu, a kredytobiorcy należy się zwrot części kosztów (prowizji i opłaty przygotowawczej) proporcjonalnie do okresu, o jaki umowa kredytowa uległa skróceniu, podczas gdy koszty powyższych opłat nie są związane z czasem trwania umowy kredytu i mają charakter jednorazowy, a tym samym nie podlegają proporcjonalnemu zwrotowi w oparciu o dyspozycję z art. 49 ust. 1 u.k.k.

Podnosząc powyższe zarzuty, pozwany domagał się zmiany zaskarżonego wyroku i oddalenia powództwa oraz zasądzenia od strony powodowej na rzecz pozwanego kosztów procesu za obie instancje, ewentualnie wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania – przy uwzględnieniu kosztów postępowania apelacyjnego.

Strona powodowa domagała się oddalenia apelacji i zasądzenia od pozwanego na rzecz strony powodowej kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy dokonał prawidłowej wykładni przepisu art. 49 ust. 1 u.k.k., zasadnie przyjmując, że przewidziane w tym przepisie uprawnienie konsumenta do obniżenia całkowitego kosztu kredytu w przypadku jego spłaty w całości przed terminem określonym w umowie obejmuje również prowizję za udzielenie kredytu (żądanie pozwu nie dotyczyło opłaty przygotowawczej), a nie odnosi się tylko do składników całkowitego kosztu kredytu, zależnych od okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy. Stosownie do art. 49 ust. 1 u.k.k. w przypadku spłaty całości kredytu przed terminem określonym w umowie, całkowity koszt kredytu ulega obniżeniu o te koszty, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy, chociażby konsument poniósł je przed tą spłatą. Według art. 49 ust. 2 tej ustawy, w przypadku spłaty części kredytu przed terminem określonym w umowie, ust. 1 stosuje się odpowiednio. Całkowity koszt kredytu został zdefiniowany w art. 5 pkt 6 u.k.k. jako wszelkie koszty, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt, w szczególności: odsetki, opłaty, prowizje, podatki i marże, jeżeli są znane kredytodawcy oraz koszty usług dodatkowych, w szczególności ubezpieczeń, w przypadku gdy ich poniesienie jest niezbędne do uzyskania kredytu lub do uzyskania go na oferowanych warunkach,

z wyjątkiem kosztów opłat notarialnych ponoszonych przez konsumenta. Przepis dotyczący obniżenia całkowitego kosztu kredytu pozostaje w związku z art. 48 u.k.k., który przewiduje uprawnienie konsumenta do spłaty całości lub części kredytu w każdym czasie, przed terminem określonym w umowie. Jak trafnie zaznaczył Sąd pierwszej instancji, przepisy u.k.k. stanowią implementację do polskiego porządku prawnego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę 87/102/EWG. Zgodnie z art. 16 ust. 1 dyrektywy, konsument ma prawo w każdym czasie spłacić całość lub część swojego zobowiązania wynikającego z umowy o kredyt, a w takim przypadku jest on uprawniony do uzyskania obniżki całkowitego kosztu kredytu, na którą składają się odsetki i koszty przypadające na pozostały okres obowiązywania umowy. Z kolei art. 3 pkt g dyrektywy wskazuje, że całkowity koszt kredytu oznacza wszystkie koszty łącznie z odsetkami, prowizjami, podatkami oraz wszelkimi innymi opłatami, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt, które to koszty znane są kredytodawcy, z wyjątkiem kosztów notarialnych; uwzględniane są także koszty usług dodatkowych związanych z umową o kredyt, w szczególności składki z tytułu ubezpieczenia, jeżeli, dodatkowo, zawarcie umowy dotyczącej usługi jest niezbędne do uzyskania kredytu lub do uzyskania go na oferowanych warunkach. W przekonaniu skarżącego, obniżeniu powinny podlegać tylko składniki całkowitego kosztu kredytu, zależne od okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy (rozłożone w czasie), a więc nieobjęte jednorazowej prowizji i opłaty przygotowawczej. Treść dyrektywy, jak i implementujący ją przepis art. 49 u.k.k. wywołały w praktyce wątpliwości interpretacyjne. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej ((...)) wyrokiem z dnia 11 września 2019 r. w sprawie C-383/18, dokonując wykładni art. 16 ust. 1 dyrektywy Rady 2008/48/WE wyjaśnił, iż przepis ten należy rozumieć w ten sposób, że prawo konsumenta do obniżki całkowitego kosztu kredytu w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu obejmuje wszystkie koszty, które zostały nałożone na konsumenta. Trybunał odwołał się do definicji całkowitego kosztu kredytu zawartej w art. 3 lit. g dyrektywy, zaznaczając, iż nie ustanawia ona żadnego ograniczenia dotyczącego okresu obowiązywania umowy o kredyt. Podobnie jest w przypadku definicji ustawowej całkowitego kosztu kredytu, zawartej w art. 5 pkt 6 u.k.k. Trybunał zwrócił uwagę na kontekst i cel regulacji, zastąpienie zawartego w uchylonej dyrektywie 87/102/EWG, pojęcia „ślusznego zmniejszenia” bardziej precyzyjnym sformułowaniem „obniżki całkowitego kosztu kredytu”, która powinna dotyczyć „odsetek i kosztów” oraz na potrzebę zapewnienia wysokiego poziomu ochrony konsumentów jako słabszych stron umów zawieranych z przedsiębiorcami. W ocenie Trybunału, prawo konsumenta do obniżki całkowitego kosztu kredytu byłoby osłabione, gdyby ograniczało się tylko do kosztów przedstawionych przez kredytodawcę jako zależnych od okresu obowiązywania umowy, bowiem wysokość i podział kosztów są określane jednostronnie przez bank, a rozliczenie kosztów może obejmować pewną marżę zysku. Zgodnie ze stanowiskiem (...), redukcja całkowitego kosztu kredytu obejmuje także koszty o charakterze jednorazowym, których wysokość nie ma żadnego związku z okresem kredytowania. Trybunał podkreślił też, że w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu kredytodawca wcześniej odzyskuje pożyczoną sumę, która jest wówczas dostępna do celów ewentualnego zawarcia nowej umowy o kredyt. Równocześnie Trybunał wskazał na wynikającą z art. 16 ust. 2 dyrektywy 2008/48/WE ochronę interesów kredytodawcy, któremu przysługuje rekompensata za ewentualne koszty bezpośrednio związane z przedterminową spłatą kredytu. Dyrektywa pozostawiła państwom członkowskim uprawnienie do dostosowania rekompensaty do warunków kredytu i warunków rynkowych (art. 16 ust. 4). Sąd Okręgowy podziela w całości przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku argumentację dotyczącą powszechnego związania wykładnią prawa unijnego dokonaną przez (...), uznając za zbędne jej ponowne przytaczanie. Wiążący charakter interpretacji oznacza, że taki sam sposób rozumienia danego przepisu powinien być przyjmowany w późniejszych wyrokach sądów krajowych i odnosi się on również do objętego zarzutem apelacji przepisu art. 49 u.k.k., stanowiącego implementację dyrektywy 2008/48/WE (zob. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2019 r., III CZP 45/19, OSNC 2020/10/83). Nieuprawnione jest tym samym kwestionowanie przez skarżącego, że redukcja całkowitego kosztu kredytu w przypadku uregulowania zobowiązania w całości przed terminem wskazanym w umowie obejmuje także koszty o charakterze jednorazowym, których wysokość nie pozostaje w bezpośrednim związku z okresem kredytowania.

Chybiona jest argumentacja skarżącego odnosząca się do wadliwości przyjętego przez Sąd Rejonowy sposobu wyliczenia stopnia obniżenia wysokości całkowitego kosztu kredytu poprzez ustalenie proporcji rzeczywistego czasu trwania umowy do uzgodnionego czasu trwania umowy i odniesienia tej wartości do sumarycznej wysokości kosztów kredytu. Również w ocenie Sądu Okręgowego, zastosowanie tego prostego mechanizmu matematycznego realizuje

zamiar ustawodawcy – wiąże wyliczenie z czasem, w którym nastąpiła faktyczna spłata kredytu, jest uzasadnione ekonomicznym sensem umowy kredytu, a przy tym stanowi przejrzystą, przewidywalną i łatwą do zastosowania oraz zweryfikowania przez konsumenta metodę, uwzględniającą przy tym interesy obu stron stosunku umownego.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c., zasądzając od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1800 zł, stanowiącą wynagrodzenie pełnomocnika powoda (§ 2 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych - tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 265).

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)

(...)

(...)